

Eesti Matkaliit

Eesti matkajuhtide 45. kokkutulek

24. - 25. november 2012

Sisukord

Sisukord	2
Korraldustoimkond	2
Ajakava	3
Tervitus osavõtjatele	4
Matkade koondtabel 2012	5
Kategooriamatkad 2012. aastal	6
Alutaguse Matkaklubi sai 50 aastaseks!	7
Spetsialistidega rabas	11
Kuidas MATKaSPORT OÜ-st uusi matkajaid kasvab	14
Balkanituuri teine osa	18
Sõbralikus Georgias, Kazbeki tipus	23
Harju Matkaklubi jalgratta matkagrupp Sitsiilias	25
Täna 20 aastat tagasi	29
Matkajuhtide 44. kokkutulekust osavõtjate nimekiri	30
Matkajate ja matkategelaste juubeleid ning tähtpäevi 2013. aastal	31
In memoriam	32
Valik 2013. a matkaüritusi	33

Korraldustoimkond

Toimkonna vanem	Katrin Pärnpuu
Programmi koostajad	Ain Polma Tõnu Pihelgas Virge Kuris
Registreerimine, finantsid	Katrin Pärnpuu Antti Loks
Trükis	Katrin Pärnpuu Jüri Kõiv
Programmi juht	Guido Leibur

Ajakava

Laupäev, 24. November

09.00–10.00 Osavõtjate saabumine, registreerumine ja tervituskohv

10.00–10.10 Kokkutuleku avamine ja info töökorraldusest.

Eesti Matkaliidu tegevus. Matka–aasta arvudes.

Katrin Pärnpuu

10.10–10.40 Looduses liikumise võimalused riigimetsas.

Helen Luks. RMK loodushariduse peaspetsialist

10.40–11.10 Uudiseid matkavarustuse vallast.

Rando Mere. MATKaSPORT.

11.10–11.35 Eesti matkakorraldaja väljakutsed Norra Kuningriigis.

Mart Reimann. Reimann Retked.

11.35–12.00 Kohvipaus

12.00–12.30 Kas matkamisest on võimalik teha edukas äri? Aasta

turismiedendaja

Bert Rähni. 360 kraadi.

12.30–13.15 Maailma riikide kõrgeimad tipud ehk kui kaugele on Andres Karu oma idee elluviimisel jõudnud.

Andres Karu

13.15–14.00 Lõunapaus

14.00–15.00 Tartu Ülikool 350, mäetipp 30 aastat pärast esmatõusu.

Kristjan–Erik Suurväli. alpinism.ee

15.00–16.00 Rännak põhjapooluselt tagasi koju.

Timo Palo.

16.00–16.45 Titicaca järvel Peruu.

Mikk Suursild. Kormoran.ee

16.45–17.05 Kohvipaus

17.05–17.50 Teekond maailma lõppu: automatk Siberisse Magadani.

Marko Kaldur.

17.50–18.35 Jalgratastel ümber maailma.

Martin Simmermann ja Martin Öövel.

18.35–19.15 Uus–Meremaal.

Tõivo Sarmet.

19.15–20.00 Õhtusöök (samaaegselt tutvumine oksjonikaupadega. OÜ)

MATKaSPORT

20.00–20.40 Ajalooline matk: Jalgsimatk Jakuutias 1981.

Eeli Tiigimägi.

20.40–21.00 Aasta Matkaja ja Matkategelase kandidaatide esitamine.

Guido Leibur.

21.15–22.00 Peoõhtu muusikaga.

22.00 Aasta Matkaja ja Aasta Matkategelase väljakuulutamise.

22.15 Matkavarustuse oksjon

22.45–..... Jätkub peoõhtu muusikaga.

Pühapäev, 25. november

08.00–09.00 Hommikusöök

09.00–09.30 Õnnetusjuhtumite ülevaade.

Raivo Plumer. EML kutsekomisjon.

09.30–10.00 Mägedes südame kaotanud: mägiatkaja motivatsioonid ja

ümbritseva keskkonna kogemise viisid.

Margit Salmar (MA lõputöö).

10.00–10.30 Seadusest tulenev vastutus matka korraldamisel.

Tõnu Pihelgas. Eesti Matkaliit.

10.30–10.45 ERA konverents Stavangeris.

Guido Leibur.

10.45–11.00 Tagasisideankeedid, lõpetamine.

11.15–13.30 Päev jätkub EML volikoguga.

Tervitus osavõtjatele

Kui ma eelmisel aastal kolasin ringi nii oma peas kui ka netiavarustes ning lappasin raamatuid, et leida „Aasta matkategelase” ja „Aasta matkaja” aukirjale head ja kõike ütlevat teksti, sattusin ma ühele blogile. Maris Heinaru - vabakutseline reisifotograaf ja blogija, seljakotirändur ja pikamaajooksja - nagu ta enda kohta ütleb, oli rändamise ja matkamise kohta sinna kirjutanud ilusaid mõtteid.

Miks nad haaravad seljakoti ja lähevad? Rebivad end lahti kõikidest mugavustest, mida kodune elu neile pakub. Sageli ka armsatest inimestest. Lihtsalt lähevad. Lähevad, sest iga päev on erinev, uus ja vahel ootamatu. Mida rohkem nad näevad ja kuulevad, seda rohkematesse paikadesse tahaksid nad jõuda. Seda rohkem kogeda. See on vabaduse tunne, mida võib kogeda rutiini puudumisest, endale aja võtmisest, edasi liikumisest. Kõige selle juures märkad sa väikseid asju, lood nende vahel seoseid. Ja mis peamine, oskad neid hinnata. /Lühendatult Maris Heinaru blogist/.

Tegelikult rääkis see mõtisklus kõigist teist. Just tänu teile toimub igal aastal midagi põnevat ning tänu sellele on meil juba 45ndat korda põhjust kokku tulla. Kord aastas toimuv kokkusaamine ei võistle tänapäevases maailmas kindlasti mitte uudise edastamise kiiruse poolest. Küll pakub ta erinevalt ajalehest, ajakirjast, telest, raadiost või ka internetist võimalust saada vahetuid emotsioone inimest kuulates või temaga silmast-silma kohtudes ja suheldes. Eelmisel aastal „Aasta matkaja” tiitli saanud Raimo Laosma ütles ilusa mõtte: Siin on hea olla, saab end hästi tunda, sest need inimesed saavad aru, mida sa teed ja miks sa seda teed.

Soovin, et teil kõigil jätkuks tervist ning uudishimu ja tahtmist haarata seljakoti järele ning minna, võttes endaga kaasa ka teisi, et matkamise võlusid (ja vahel ka valusid) neilegi näidata.

Katrin Pärnpuu

Eesti Matkaliidu president

Matkade koondtabel 2012

Tabelis on andmed eraldi kategooriamatkade (ülemine rida) ja puhkepäevamatkade (alumine rida) kohta.

Matkaliik EML liige	Jalgsi Gr os	Suusa Gr os	Mägi gr Os	Vesi gr os	Ratta gr os	Auto gr os	Kokku gr os
Harju MK	1 20	1 5		1 15	1 11 2 23		1 11 5 63
Mägi EK			2 12				2 12 0 0
Perematkade Klubi				1 6			1 6
Puhka Aktiivselt OÜ			1 9				1 9
Põlva MK	2 6 1 9	1 8 1 7	1 11		1 5		8 51 2 16
Saaremaa MK	2 45 1 17			2 40	4 68 2 24		8 153 3 41
Seiklusring OÜ	1 11						1 11 0 0
Tallinna MK	1 15 2 27	1 8			1 9		3 32 2 27
Teised	2 15 8 94		2 20	1 4 2 26	1 6 1 8		3 24 11 128
kategooriamatkad	8 92	2 16	6 52	4 50	8 99		28 309
puhkepäevamatkad	13 167	2 12		3 41	5 55		25 275

Tabeli koostas klubidelt laekunud info põhjal Jüri Kõiv

Kategooriamatkad 2012. aastal

Grupijuhhi nimi	klubi	liik	piirkond	r/a	osav.
Jüri Varik		jalgsi	Horvaatia – Mala Kapela mäed	III	9
Ain Polma	Puhka Aktiivselt OÜ	jalgsi/mägi	Kõrg-Atlase mäestik (Maroko)	II	9
Ester Klaas	Põlva MK	jalgsi	Portugal - Hispaania	II	2
Guido Leibur	Perematkade klubi	vesi	Ogre jõgi (Läti)	II	4
		vesi	Polaar-Uural	II	6
Jüri Varik		ratas	Lääne- ja Pärnumaa	II	6
Jüri Varik		jalgsi	Viljandimaa	II	6
Kalle Kiiranen		mägi	Alpid – Zermatt	II	9
Meelis Maidla	Põlva MK	suusa	Põhja-Soome, Halti	II	8
Raivo Plumer	Mägi EK	mägi	Slovakkia ja Balkan	II	8
Seido Suija	Põlva MK	jalgsi	Portugal - Hispaania	II	4
Tõivo Sarmet	Mägi EK	mägi	Uus-Meremaa	II	4
Tõnis Puss	Harju MK	ratas	Sitsiilia	II	11
Urve Madar	Tallinna MK	ratas	Tšehhi	II	9
Valdo Kangur	Seiklusring OÜ	Jalgsi	Nepaal, Everesti Rahvuspark	II	11
Üllar Pöld		mägi	Elbrus	II	11
Kristel Turja	Saaremaa MK	ratas	Itaalia Dolomiidid	I	14
Kristel Turja	Saaremaa MK	ratas	Korsika	I	20
Kristel Turja	Saaremaa MK	jalgsi/vesi	Lõuna-Uural	I	20
Kristel Turja	Saaremaa MK	jalgsi	Tatrad	I	30
Küllli Turja	Saaremaa MK	jalgsi	Itaalia Dolomiidid	I	15
Küllli Turja	Saaremaa MK	ratas	Korsika	I	20
Küllli Turja	Saaremaa MK	jalgsi/vesi	Lõuna-Uural	I	20
Küllli Turja	Saaremaa MK	ratas	Slovakkia	I	14
Meelis Maidla	Põlva MK	ratas	Ahvenamaa	I	5
Pavel Rambak	Tallinna MK	jalgsi	Itaalia	I	15
Pavel Rambak	Tallinna MK	suusa	Soome	I	8
Taivo Vasser	Põlva MK	mägi	Hispaania Püreneed	I	11

Tabeli koostas klubidelt laekunud info põhjal Jüri Kõiv

Alutaguse Matkaklubi sai 50 aastaseks!

Suurem osa meie ettevõtmisi ja tegemisi sõltub meie väärtushinnangutest, suhtumisest ja muidugi pealehakkamisest. Eks mingil määral peab ka aeg selleks küps olema. Nii juhtus ka meie klubis.

Ühel ilusal maikuu päeval, peale Sirtsu raba matka, ütles Harju Matkaklubi esimees Jüri Kõiv nagu möödaminnes: „Ingrid, minu käes on mingid Kohtla-Järve Turismiklubi päevikud. Kas te tahate neid endale?“ No muidugi tahtsime. Alutaguse Matkaklubi on ju Kohtla-Järve Turismiklubi õigusjärglane ehk siis sisuliselt sama organisatsioon. Paraku ei tea me Kohtla-Järve Turismiklubi algusaastatest ega asutamisest suurt midagi, sest kunagi asus klubi keldriruumides ja seal toimunud uputuse tagajärjel arhiiv hävines. Vähemalt nii räägitakse. Mis tegelikult oli – võta näpust – ei tea. Oleme klubis aastaid vahelduva eduga heietanud: „Huvitav oleks teada, viimane aeg oleks hakata koguma..., võiks ikka uurida jne“ Ikka oleks ja oleks.

Juuli lõpus tõi Jüri materjalid Muraka retkele kaasa. Aukirja pealt lugesime: „Kohtla-Järve Täitevkomitee juures asuv Kehakultuuri- ja Spordikomitee autasustab Kohtla-Järve Turismiklubi tubli töö eest matkaspordi edendamisel linnas ja seoses Kohtla-Järve Turismiklubi 10. aastapäevaga. 15.dets. 1972“. Oh-hoo, väikesed arvutused ja tuleb välja, et me saime/saame sel aastal 50 aastaseks. Kuidagi oleks ju vaja tähistada. Kuidas, millal, kellega?

Alutaguse Matkaklubi ja eelkäija Kohtla-Järve Turismiklubi on läbi aegade olnud piirkonnas matkamise, looduses liikumise ja viimase aja trendika sõnana kõlava keskkonnahariduse edendaja, siis tundus kõige sobivam tähistada juubelit mitmekülgse matkapäevaga ja tutvustada inimestele ühte osa Ida-Virumaa loodusest. Loomulikult on oluline tutvustada matkaklubi tegevust läbi aegade. Pea kõik praegused klubi liikmed olid kohe nõus oma aega ja energiat selleks pühendama. Peale kahte ägedat koosolekut valmis mitmeosaline ja kirev klubi 50. aastapäevale pühendatud matkapäeva kava.

Alutaguse Matkaklubi endine Kohtla-Järve Turismiklubi

ootab 1. detsembril 2012 algusega kell 9.45
kõiki endiseid ja praeguseid liikmeid, partnereid, sõpru ning
matkahuvilisi
Kohtla-Nõmmele tähistama

klubi 50. aastapäeva

Päeva tegevused:

Seikluslik orienteerumisvõistlus
Kaljuronimine
Jalgsi- ja maasturimatk Aidu karjääris
Kivitoa külastus
Allmaamuseumi külastus
Lõunaks supp

Matkapiltide ja esemete väljapanek
Esitlused ja matkafilmid
Meeenutuste jututuba
Juubeliseminar „Matkaklubi 50 aastat“
Tätte ja Matvere ilmareis M. Matvere
esitluses

Info ja registreerimine: alutaguse@matkaklubi.ee. Registreerumise tähtaeg 26. november
Osalustasu: 5 eurot. Koha kindlustab osalustasu laekumine, Swedbank 221022568299
Lisainfo: Tel. 514 1692

Palume tuua väljapanekule matkamisega seotud esemeid ja fotosid!

Matkaklubi koduleht: www.matkaklubi.ee ja Facebook: <http://www.facebook.com/#!/alutaguse.matkaklubi?fref=ts>

Veidi matkaklubi ajaloost

Eellugu

Ida-Virumaa matkategevus sai alguse tõenäoliselt 1955. aastal, kui Käva kaevanduse 12

meest ja naist otsustasid teha matka Uljaste järve äärde. Peale seda hakkasid mehed omal algatusel koos käima, matku ja kokkutulekuid korraldama. Üsna pea saadi omale ruumid Käva kaevanduse kommunaali juures – uksele uhke silt „Käva Matkaklubi“. Tähelepanuväärne, et Käva matkaklubil oli ka oma vorm: esimene vormipluus oli kirjust

sitsist, teise vormi komplekti kuulus roheline pluus ja kollane rätik (salajaseks eeskujuks mitte pioneerid, vaid skautlus). 1961. aastal käisid Kävalased: Kohtla-Järve matkajate kokkutulekul (57 matkajat), Balti matkajate kokkutulekul Porkunis (27 matkajat), VSÜ „Kalevi“ matkajate kokkutulekul Elvas (51 matkajat), „Jõud“ matkajate kokkutulekul Saarel (25 matkajat). Kävalaste eeskujul loodi oma matkaklubid mitmete kaevanduste juurde.

Loomine ja algusaastad

Tõenäoliselt loodi 1962 Kohtla-Järve Turismiklubi, mis pidi olema Vabariikliku Turismiklubi käepikendus linnades ja ühendama kehakultuuri-kollektiivide matka-sektsioone jt. väiksemaid klubisid (mälestuste järgi, vajab täpsustamist). Kohtla-Järve Turismiklubi eestvedamisel korraldati palju jalgrattamatku, suusamatku, kokkutulekuid. Esimeste kaugmatkadena meenutatakse

motomatka Karjala maakitsusele, jalgrattamatka ümber Peipsi järve ja turismituusikutega sooritatud matku Kaukaasiasse. Kuuekümnendate aastate lõpus jõudsid esimesed kohtlajärvelased raskeimatele kategooriamatkadele – Uno Printsman osales V raskusastme suusamatkal Putoranas.

Matkategevuse kõrgaeg

1974-1992 oli Kohtla-Järve Turismiklubi esimeheks Enn Käiss, kelle initsiatiivil käivitati matkakoole ja komplekteeriti kohalike grupijuhtidega matkagruppe. Peagi kasvas senini tagasihoidlik sportlike matkade arv lausa kümnekordseks. Kaugemad marsruudid ulatusid Kamtšatkale kuulsasse Geisrite orgu ning kõrgemad Tjan-Šani mägedesse. Veel tasub põnevamatest retkedest meenutada käiku Baikalitagusesse taigasse ja Kodari mägedesse.

Edu saavutasid Kohtla-Järve Turismiklubi võistkonnad ka mitmesugustel matkatehnika võistlustel, olles auhinnakohtadel nii vabariiklikel võistlustel kui ka Balti matkajate kokkutulekul. Tublimaid neist võeti korduvalt kaasa esindama Eestit üleliidulistel võistlustel nii mägi-, jalgsi- kui suusamatkatehnika koondvõistkonnas.

Oma maakonnas oli meie klubi aktiiv aastaid üheks Alutaguse suusamaratoni põhikorraldajaks. Kohalikest matkaüritustest meenub veel omapärane idee – korraldada matku „Alutaguse meridiaani“ mööda. Nii suusutati Ontikalt pea nädal aega enam-vähem

otse lõunasse. Sealjuures oli üks ööbimine lausa Peipsi järve jääl. Sama ideed järgiti mitmeid kordi veel ka jalgratastel ja jalgsimatkaudel. Sellel mõttelisel joonel käidi tutvumas isegi Läti, Leedu, Valgevene ja Ukrainaga.

Enn Käissi ja Juta Lepiku algatusel loodi koolinoorte matkaklubi „Karu“. Peagi muutus matkamine tänu Juta Lepiku, Rein Jagula ja Pärja Kahesti eestvedamisel koolinoorte seas väga populaarseks. 1983 osales koolinoorte suusamatka turiaadil Hibiinides üle 100 õpilase. Kahel korral on meie tublid noormatkajad välja teeninud õiguse esindada Eestit üleliidulisel koolinoorte matkajate kokkutulekul. Venekeelsete

koolinoorte matkategevust on aastakümneid vedanud Gradislava Jušmanova.

1978-1987 tegutses Kohtla-Järve Turismiklubi juures Helme Suugi eestvedamisel Kohtla-järve alpinismisektsioon. Nende aastate jooksul omandas sadakond idavirulast teoreetilisi ja praktilisi algteadmisi alpinismist. 42 aktiivsemat liiget käisid vähemalt korra kõrgmägedes alpinismilaagrites. Sektsiooni kasvandikest on viis inimest vallutanud üle 7000 m mägesid ja kahele neist on omistatud Lumeleopardi aunimetus ning kantud viimati väljaantud Eesti Spordileksikoni.

1988 asutati Kohtla-Järve Turismiklubi kõrvale turismialane teeninduskooperatiiv „ESTOMER“ – eestvedajateks Enn Käiss ja Olev Mark. Erilise populaarsuse võitsid „Estomer’i“ kevadised kõrbematkad ja suvised jalgsimatkad Kuriili saartele, millest võtsid osa sajad matkajad üle Eesti. Tänu Ukrainas Podoolia karstikoobastesse korraldatud retkedele tuli klubi tegevuses uue matkaliigina juurde speleoamatkamine. Uudse matkarajoonina tutvustati eestlastele kolme kevadturiaadi käigus Kesk-Aasias Kugitangi eksootilisi kanjone ja uhkeid karstikoopaid.

Uued tuuled

1992 koos Eesti krooni tulekuga vahetus ka Kohtla-Järve Turismiklubi juhtkond. Klubi eestvedajaks sai Pärja Kahesti ja Helme Suugi õpilane ning „ESTOMERI“ turiaadidelt palgalise matkainstruktori kogemustega Ingrid Kuligina.

15. septembril 1995 reorganiseerus Kohtla-Järve Turismiklubi Alutaguse Matkaklubiks. Samal perioodil lõppes paariaastane seisak Ida-Virumaa matkategevuses. Hoogustusid matkad maakonnas ja taas hakati korraldama kaugmatkade turiaade. Populaarsemateks osutusid jalgrattamatkad. Kümne aasta jooksul korraldati matku

Rootsi, Põhja-Norra, Gotlandile, Itaaliasse, Hispaaniasse, Portugali, Islandile, Šotimaale, Prantsuse Alpidesse ja Slovakkia Tatratesse ja mujale. 1997 oli klubi käive pea miljon Eesti krooni.

Tähelepanuväärne on Alutaguse Matkaklubi panus Ida-Virumaa õppe- ja matkaradade väljaehitamisel. Oleme olnud osalised üle 10 õppe- ja matkaraja väljatöötamisel ning väljaehitamisel (90 % radadest). EAS-i tellimusel koostasime matkaradade planeerimise, väljaehitamise ja hooldamise juhendi projektitaotluste koostamiseks.

Täna on Alutaguse Matkaklubis populaarseimad loodusvaatlusmatkad. Suurt rõhku pannakse looduses liikumise propageerimisele, retke- ja matkajuhtide koolitamisele, noortega tegelemisele ja keskkonnahariduse edendamisele maakonnas. Klubi eestvedamisel on käivitatud maakonnas retkejuhtide koolitus, looduskool juhendajatele, linnukool, seenekoolitus jt. Meie poolt korraldatud õuesõppe-matkapäevadel osales 2011. aastal üle 900 õpilase.

Tänu projektidele oleme suutnud ka välja ehitada suurepärased võimalused mägi- ja kaljuronimistreeninguteks Kohtla rikastusvabriku tornil. Viimastel aastatel on klubiga ühinenud mitmeid sportlikke noori. Seega on lootust, et nende initsiatiivil võivad käivituda taas sportlikud kaugmatkad mägistesse piirkondadesse.

*Ingrid Kuligina,
Alutaguse Matkaklubi*

Spetsialistidega rabas

Alutaguse Matkaklubi viis ellu sel aastal 3 KIK-i poolt finantseeritud projekti, mille raames oli huvilistel võimalus käia loodusvaldkonna spetsialistidega rabas matkamas.

Koostöös MTÜ TriTemporaga toimus kaitsealade koolitus retkejuhtidele. Koolitusel käsitleti põhjalikult Ida-Virumaa looduskaitsealasid.

kes on uurinud ja kirjutanud raamatu „Eesti piirikaitserügementidest ja politseipataljonidest Narva rindel 1944. aastal“. Antud retkel püüti liikuda mööda kunagist väliraudtee valli, mis ületas Puhatu soo. Sirtis ja selle ümbruses tutvustasid Bert Rähni ja Ahto Täpsi huntide ning karude tegevusjälgi: talvised pesapaigad, pesad, rüüstetööd, küüniste jäljed, ekskremendid jne. Suvise Agusalu matka olid nõus meiega koos läbi tegema Tartu Ülikooli geoloog Taavi Pae ja Keskkonnaameti kaitseplaneerimise spetsialist Ants Animägi – suurepärane metsaelupaikade tundja. Ants Animägi jagas oma tarkusi meile ka Paadenurme retkel.

kolmepäevast õppematka.

Neid on maakonnas 5 ja enamused seotud maakonna suurimate soostikega: Puhatu, Agusalu, Muraka, Sirtsi ja Paadenurme. Koolituse väärtus seisnes eelkõige 2-3 päevastes matkades igal looduskaitsealal koos Eesti parimate loodusspetsialistidega.

Näiteks käis talvisel õppemoodulil Puhatu ja Agusalu rabas meiega kotka ekspert Gunnar Sein. Sügisese matkal Puhatusse oli kaasas Marek Nisumaa,

Muraka rabasse õnnestus kaasa meelitada tuntud näriliste – eelkõige lendorava – spetsialist Uudo Timm (Fotol hiirt lahkamas).

Koolituse lõpetasime Argo Bachfeldti juhtimisel ellujäämiskursusega Kurtna järvestikus, kus õppisime, kuidas õpetada lastele looduses hakkama saamist pärast eksimist. Kokku toimus 7 kahe- ja

Koostöös ELKS Jõhviga toimus „Looduskool juhendajatele III etapp“, mille põhiteemaks olid erinevad metsad kui elupaigad. Teadmisi saadi eelkõige läbi praktilise õppe – retkede metsades.

Kõige rohkem eri metsatüüpe leiab ulatuslikel looduskaitsealadel ja just suurte rabade ümbruses või rabasaartel. Mõlemat projekti viis ellu saatuse tahtel Alutaguse Matkaklubi, oli hea võimalus teha nii, et kaitsealade koolitus täiendaks looduskooli ja looduskool täiendaks kaitsealade koolitust.

Näiteks. Retkejuhtide koolituse raames

toimunud õppematkale Muraka rabas eelnes Looduskooli õppepäev, mille käigus tutvuti Muraka rabaäärsete metsadega ja näriliste (sh. lendorava) elupaikadega. Oli ka kordi, kus (osalejate soovil) alustati hommikul vara looduskooliga ja päeva teisel poolel lõpetati retkejuhtide koolitusega – tehes 16 tunniseid õppepäevi. Looduskooli retkedel olid suures osas samad lektorid, mis kaitsealade koolitusel, lisaks vaid brüoloog Mare Leis Maaülikoolist, lihjeneoloog Piret Lõhmus Tartu Ülikoolist, ornitoloog/bioloog Margus Pensa Tallinna Ülikoolist ja metsaspetsialist Alar Süda.

Kokku toimus 6 ühe- ja kahepäevast õpperetke.

Lisaks retke- ja matkajuhtidele käisid sel hooajal Alutaguse Matkaklubi eestvedamisel projekti „Loodusretked noortele“ kahepäevastel rabamatkadel ka 16.-26. aastased noored. Projekti raames toimus 12 kahepäevast rabamatka ja nendest võttis osa kokku 121 noort.

Huvitav paradoks kolme projekti võrdlemisel oli see, et kui täiskasvanuid oli alguses ülemäära palju (osadele huvilistele pidime ära ütleva) ja lõpupoole juba poole vähem, siis noored vastupidi – algul ei saanud vedama, pärast pidama. Iga järgneva retkega oli osalejaid rohkem. See näitab, et noortega peab tegelema järjepidevalt, siis on meil ka matkamises järeltulevat põlve.

Tõele au andes võitsin ma ise nendest projektidest ehk kõige rohkem. Olles korraldajana viimseni kui igal retkel kaasas – said minu jaoks 5 maakonna atraktiivsemat soostikku risti-põiki läbi käidud ja veel Eesti parimate loodusspetsialistidega.

Ingrid Kuligina,

Alutaguse Matkaklubi

Kuidas MATKaSPORT OÜ-st uusi matkajaid kasvab

Fjallraven classic jalgsimatk toimus 11.-14. augustil. *Fjallraven classicu* rada on 110 km pikk ja kulgeb maalilisel Põhja-Rootsis asuvas Skandinaavia mäestik.

Marsruut: Nikkaluokta - Kebnekaise - Singi - Sälka - Tjåkta - Alesjaure - Kieron - Abisko.

Sellel matkal osales kuus MATKaSPORT OÜ suvise töö-müügivõistluse võitnud töötajat. (Kauplustest - Maris, Triin, Pille, Aleksei, Rõivaste-jalatsite kategooriajuht Eda ning kontorist Anneli ja matkale Fjällrävenilt erikutse saanud firmajuht Tarmo). Marise, Triinu ja Aleksei matk kestis 4 ööpäeva (täpsemalt 85 tundi 16 minutit ja 55 sekundit). Eda ja Pille ning Anneli ja Tarmo saabusid mõnetunniste vahedega varem.

Triinu: Meie grupi start oli Nikkaluoktast 11. aug kl 13. Esimene vahepunkt asus 19 km kaugusel Kebnekaises. Sealt edasi liikusime Singi poole. Kebnekaisest algas minu selle matka raskeim koht, sest mäekurus oli tugev tuul, mis puhus silma liiva, mis kuidagi sealt väljuda ei suvatsenud. Siis hakkasid minul, linnainimesel, ka põlved valutama. Singisse me samal päeval ei jõudnudki! Jäime umbes 7 km kaugusel Kebnekaisest laagrisse. Laagri jaoks valitud koht oli matka kõige ilusam ööbimispaik. Mäekurus olid ümberringi

kõrged kaljud, mille lumistest tippudest paiskusid alla jääkülmad mägiojad, mis suubusid kuru põhjas olevatesse järvedesse.

Hommikul pakkisime oma laagri kokku ning suundusime Singisse, kus ootas meid mõnus üllatus. Meile pakuti *wrappe*, milles olid katrulipudru, põhjapõdra liha ja pohlamoos. Väga maitsev! Natuke jõudu kogunud, suundusime 12,5 km kaugusele Sälkasse. Maastik muutus laugemaks. Enam ei pidanud kivide vahel väga ukerdama. Samuti muutus taimestik, pinda kattis vaevakase vaip, mille vahel oli kitsuke rada, mida mööda sai edasi liikuda. Kivide vahel ukerdamist jäi küll vähemaks, kuid edasi liikumine oli ikkagi väga vaevaline. See päev, eriti õhtu oli Marise jaoks väga raske. Viimased 5 km oli tal täielik energia puudus. Et Sälkasse jõuda, otsisime välja oma kommivaru, et ta saaks edasiminekuks mingitki energiat.

Kolmanda päeva hommikul võtsime sihi Tjåktale, kuhu oli 14 km. Teel ahmisin endasse imekauneid vaateid koskedest, järvedest ja kaljudest. Sellel rajalõigul oli mul esmakohtumine põhjapõtradega. Kohe järjekordne elamus – liustikud! Ning olimegi jõudnud *Fjällraven classicu* kõige kõrgemasse punkti (1140 m). Olime tundide viisi roninud ja roninud! Lootsime, et nüüd ehk läheb kergemaks, aga tegelikult ootas meid ees kuumaastikuga sarnane kiviväli. Õnneks olid lahked inimesed selle ületamiseks ehitanud sinna keerulisematele kohtadele laudtee.

Tjåtkat, õigemini Fjällraveni sinist telki oli juba kaugelt näha. Sinna jõudmine võttis tohutu aja. Kõige tipuks, kui seda telki võis juba peaaegu et puudutada, avastasime, et meie ja peatuspunkti vahel voolab lai, kiirevooluline mägiõgi. Õnneks polnud ta sügav. Aga see oli ikka paras katsumus, eriti kui seljas on 15 kg kaaluvad seljkotid.

Tjåktas väike puhkus ja seadsime suuna Alesjauresse, kuhu on maad 12,5 km. Ilm oli ilus, päike paistis! Päike lausa kõrvetas! Ja meie muudkui kõndisime ja kõndisime, jalad valutavad ja lisaks oli igal varbal vähemalt üks vill. Väsimust ja valu leevendasid jätkuvalt imelised vaated. Peatusi puhkamise jaoks väga ei teinud, kuna hiljem ei tahtnud kuidagi enam liikuma hakata. Kivid tundusid ka juba pehmena, sest väsimus oli juba päris suur. Lõpuks Alesjauresse jõudes olin ümber kukkumas. Aga selle valu ja väsimuse korvas õhtune saunas käik, mille aknast avanes suurepärase vaade lumistele mäetippudele.

Viimase, neljanda päeva hommik! Telgid, kotid kokku pakitud ja jälle tee. Sel hommikul alustasime kõndimist Keronbackenis, mis oli 18 km kaugusel. Ennelõunal möödusime helesinistest läbipaistvatest peegelsiledatest järvedest. Edasi läks maastik jälle päris raskeks. Igal pool olid kivirahnud, millest pidi kogu aeg ümber minema, üle ronima või hüppama. Ukerdada sai ikka päris palju.

Ületasime mäsleiva ja müriseva jõe ning olimegi meie järgmises vahepunktis. Jõudsime eelviimasesse vahepunkti Kieron, kus pakuti pannkooke pohlamoosi ja vahukoorega.

Algas meie viimane lõik. Plaan oli õhtuks Abiskosse jõuda. Keronbackenist Abiskosse oli 17 km. Suurt väsimust polnud ja jalad ei valutanud enam nii hirmsasti kui varem, sest me olime ju peaaegu, et lõpus. Sellel lõigul korjasime tee äärest murakaid.

Jõudes Abisko rahvusparki, kadusid maadligi roomavad vaevakased, sealne kliima on vist natuke leebem ja kased olid juba inimesest kõrgemadki, kuid väga kummaliste lehtedega. Natuke veel ja oleme varsti kohal! Ja oligi eemalt kuulda rongi lõginat, see heli oli tunnistus sellest, et tsivilisatsioon pole enam järelikult kaugel. Sel päeval läbisime 35 km.

Ja siis, ei või olla, see on ju muusika! Nüüd saime endile juskui tiivad.

Finišisse lähenedes kakkas rahvas aplodeerima ja ergutama, et veel viimaseid samme astuda. See oli ülev tunne, pisarad tikkusid vägisi kurku.

Triinu: *Fjällraven classicu* matk oli heitlus valu ja väsimusega, aga see pole enam õnneks meeles. Meelde on jäänud toredad inimesed, suurepäraseid vaated. Eriilmeline taimeestik. Matka alguses noppisime mustikaid ja kukumarju, kõrgemale jõudes need taimekesed alles õitsesid. Laskudes läks jälle soojemaks, siis oli näha kullerkuppe ja enne Abiskot noppisime murakaid. See oli minu jaoks tõeline elamus. Võimalusel lähen jälle sellele matkale, aga seekord käiks raja läbi seitsme päevaga, siis on loodusega koos olemiseks ja nautimiseks aega rohkem.

Aleksei: Oli üsna meeldiv Kirunasse jõudes ööbida kämpingu rohelisel murul koos teiste matkal osalejatega. Kämpas ringi liikudes sai juba päris hea ettekujutuse matkaraja maastikust – kõik kohad (telk, bassein, pood/registreerumine) asusid erineval kõrgusel ja käimine nõudis pingutust ka ilma seljakotita.

Matka esimesed kilomeetrid olid kaunis ebamugavad Vanalinna munakive meenutava tee ja suure rahvamassi tõttu. Startisime koos ligi 200 matkajaga – eri tempo tekitas kitsal rajal liiklusseisakuid. Lõpuks jäin praktiliselt viimaseks ja sain oma harjumatult raske seljakotiga rahulikult teiste järel lonkida.

Liikudes idast läände ja järjest kõrgemale, jõudsime esimese matkapäeva õhtul välja puudevööndist. Maastik kaetud ainult madalate põõsastega. Kohati polnud neidki. Hommikust saati kidurate kaskede vahel käies nägi enda ette ainult paarkümend meetrit. Puude kohal paistsid mäetipud. Nüüd võis nähtavust mõõta kilomeetrites ning mäed mustendasid kogu oma hirmuäratavas ilus.

Neljanda päeva lõunapaiku hakkasid kauguses taas puud paistma. Kuid nende puudega oli midagi valesti – nad polnud rohelised! Lähemale jõudes selgus, et pungad olid alles puhkemas. Olime jõudnud kevadesse augustikuus. Abiskole lähenedes algas looduses taas suvi ning metsas leidus marju ja seeni.

Kõige raskemaks katsumuseks matkal olid kiviväljad ja sääseparved – mõlemaid oli palju ja kummagi vastu polnud muud abi, kui lihtsalt edasi rühkida. Järgmine kord võtaks kaasa jäigemad saapad ja sääsevõrgu pähe, sest keemia ei toiminud.

Vastutasuks korvas rada hädad kaunite vaadete, põhjapõtrade ja lumelappidega. Veepuudust polnud – praktiliselt iga kilomeetri tagant oli võimalus ammutada külma liustikuvett mõnest ojast või jõest. Elamus omaette oli suplus karge selge veega mägijärves.

Fjällräven Classicul osales sel aastal umbes 2000 inimest, kes startisid mitme eraldi grupina kolmel järjestikusel päeval – mass oli vaja rajale ära jaotada. Lisaks tuli mitmeid matkajaid meile ka vastu. Ometi olid matkal ka mõned üksindushetked, sest

hoolimata läbivalt viisakast teretamisest tundusid inimesed enamasti üsna reserveeritud ja lobiseda ei tahtnud. Kes hoidis rohkem oma pundiga kokku, kes oli lihtsalt omaette. Oma osa on selles ilmselt raskel maastikul – jõudu oli vaja kasutada edasi liikumiseks, mitte vestlemiseks. Kokku rääkisin veidi pikemalt viie-kuue inimesega, praktiliselt kõik olid sakslased. Ühe saksa inseneriga kõndisime koos pea viis kilomeetrit – sain keelt harjutada.

Tahaks eraldi rõhutada reisikindlustuse vajalikkust, mis mul endal jäi seekord küll tegemata. Nii eraldatud paigas saabub abi ainult väga kalli helikopteriga ja mõnel hetkel oli kõrge mõelda, et midagi võib tõesti vabalt juhtuda ning abi ka realselt vaja minna. Investeering enda päästmisesse oleks olnud suurusjärgus 1500 eurot.

Maris (noorim matkaja): Algus oli lihtne ja väga huvitav. inimesi oli palju, eri rahvused eri keeled, eri inimesed. Alguses keskendusingi inimeste jälgimisele ja nende varustuse uurimisele, kuna töötan matkapoes ja tööpisik lööb välja. Alguses oli samm kiire ja eesmärgid suured. Kiiresti-kiiresti oli vaja jõuda lõppu. Mida aeg edasi ja kaugemale stardist, seda enam hakkasin aru saama, et ei ole vaja joosta, teised jäävad maha ja ise väsin kiiresti. Nagu vanasõna ütleb: tasa sõuad, kaugele jõuad. Õhtuti oli jaks täiesti otsas ja ootasid, millal magamiskoti sisse pugeda saaks.

Peaaegu igas vahepeatuses oodati mõne söögipoolisega ja kõik, kes end juba peatuses puhkamiseks sisse seadnud olid, tervitasid uusi tulijaid. Ühed läksid ja teised tulid. Paljud liikusid koos koortega ja omaette. Maastik oli väga ilus ja kindlasti mitte üksluine. Kivid, vesi, pehme soine maa tegid matkamise huvitavaks. Sealne jõe vesi oli parim.

Vahepeal oli väga raske. Kõige raskem oli siis, kui mõistus oleks edasi läinud, kuid jalad enam ei kandnud. Viimased 5 kilomeetrit ootad ja vaatad kaugusesse, kus võiks olla lõpp. Jõudu tuli justkui juurde. Finišis oleks kasvõi jooksnud, sest kõik, kes varem kohal olid, võtsid uusi saabujaid vastu suure aplausiga. Tervitati ja õnnitleti kõiki lõpetajaid.

Pille: Tegemist oli minu esimese tõelise seljakoti matkaga. Pean nentima, et matk osutus minule arvatust raskemaks, kuna Põhja-Rootsi kivist pinnast ületada polnudki nii lihtne. Kuna mul puudus täielikult eelnev treening ja kogemus, siis jäin lootma ainult oma heale matkavarustusele ja kodutöö teinud matkakaaslasele. Neli päeva kestnud kõndimisel sai nauditud kordumatut loodust, head seltskonda ja eks see eesti naise tahtejõud oli, mis need jalad liikuma pani. Pean tunnistama, et oli ka hetki, kus oli väga raske ja oleks tahtnud lihtsalt loobuda. Hirmutav polnud mitte läbitav vahemaa, vaid teadmatus maastiku olust. Oli lootus, et äkki järgmise mäe tagant hakkab kergem pinnas. Igatahes õnnestus end täielikult välja lülitada igapäeva muredest ja tööst, kuna nüüd mõtlesin ainult kividest, kus peal tuli kõndida. See oli väga vaimu puhastav! Tagantjärgi mõtiskledes mõistan, kui oluline on leida omale sobiv matkavarustus. Sellest oleneb suuresti sinu heaolu ja kogu matka õnnestumine.

Avastasin ka endas peitunud matkapisiku.

*Emotsioonid korjas kokku Anneli Mere ,
MATKaSPORT OÜ teenindusjuht – matkaja*

Balkanituuri teine osa

Tere! Mina olen Margit Salmar ning minu seekordne jutt, mida lugema asud on järjeks eelmise aasta põnevatele sündmustele Balkani riikide tippudega tutvumisest. Tõestuseks olgu seegi, et eelmise aasta matka lõpupäev 14. september oli selle aasta matka algusajaks. Tippude poole rühkijaid juhendas ka sellel aastal kindla käega Raivo Plumer. Paar muutust oli toimunud matkaliste seltskonnas. Meiega otsustas liituda alpinismi *Grand Old Lady* Helme Suuk. Lisaks eelpool nimetatutele veel Urve (vajadusel arstitädi) ja Heiki Erm (vajadusel remondimees), Lea Avango (luges muinasjutte ette). Minu ülesandeks (nagu ikka!) oli toitu varuda ja seda jao kaupa välja anda. Helme otsustas olla veemees, kontrollides ning täites veenõude sisu joogikõlblikuga. Uued matkalised olid Urmas Meriküll ja Anne-Ly Mitt, kes hoolitseva, kuid kindla käega roolisid autot õigesse kohta just õigel ajal.

Hoides kokku lugeja aega ei räägi ma Lätist, Leedust ega poola talumehest, kes purgi õlle eest lubas oma põlluveerel telkida ega Krakowi arstiabist, vaid jääme peatuma Slovakkiasse. Kaunid majad lilleküllaste hoovidega, silmatorkava puhtusega. Arhitektuuris paistab silma päikese motiivi ja kiirte kujutamine fassaadidel. Viilkatused, mille alla teinekord on mahutatud 2 kuni 3 korrust. Silm puhkab mägiküladel ja loodusvaadetel. Olime ülevas meeleolus. Kõrg-Tatrad on kõrgeimad ja kaunimad Karpaatide mäeahelikus. Olime valinud Slovakkia kõrgeima tipu Gerlachovsky oma sihtpunktiks. Kõrg-Tatrates on palju mägijärvi, imeilusaid orge ja jugasid. Selle kõige säilitamiseks loodi pea 63 aastat tagasi Tatra Rahvuspark (esimene piiriülene rahvuspark Euroopas). Sellepärast ongi Gerlachi peal käimine väga keeruliseks aetud (just asjaajamise poolest). Õnneks oli Valdo Kanguril kohalike hulgas „käpp sees“ ning eelkõikulepetes kasutasime enesekindlalt antud infot. Siinkohal edastame Jani tervitused Valdole!

Esmaspäeva hommik algas kokanaadi jaoks kella nelja ajal, ilm oli külm (ainult 4 kraadi sooja) ning päike polnud veel tõusnud. Kell 6.30 pidime Janiga kohtuma Tatraska Polianka juures. Mõistatasime, milline võiks Jan välja näha? Noor, pikk ning väga väle, kindlasti tumeda pea, suure jutu ja laia naeruga! Võta näpust, tuli viiekümneandates prillidega mees, pisut sõnaaher ja üldsegi mitte tumeda peaga. Janiga kaasas oli veel teinegi giid Jura. Istusime kohalikku jeepi ning meid viidi Sliezsky Domi juurde, kust algas matkarada. Jagunesime kaheks kõiskonnaks: Raivo, Helme, Lea ja Jan ning Heiki, Urve, Margit ja Jura. Meile jagati kiivrid ja „traksid“, mis esialgu leidsid varju seljakotis ning asusime teele. Kõnd oli suhteliselt tempokas ning juba mõne aja pärast tuli riietuda. Püüdsime seda teha käigupealt ja kiirelt, sest ootusärevus enne tippu oli suur. Lõpuks tegime peatuse ning Jan ja Jura ütlesid, et nüüd on õige aeg varustus kotist välja võtta ning endale ümber panna. Seongus jäi hädapärast üksteise vahele 1-1,5 meetrit. See oli pisut harjumatu, kuid leppisime sellega.

Kaljud läksid järsemaks, kuid vaated mägedele ja orgudele olid imelised. Jura oli väga hoolitsev ja tähelepanelik, õpetades ja pärides iga natukese aja tagant enesetunde kohta. Ta valvas kotkapilk ei lubanud meil sammukestki kõrvale kalduda tema astunud rajast (et kivivaring ei vallanduks). Alustasime kõndimist 1670 m pealt ning olime jõudnud 2655 meetrini, mida kutsutakse *Gerlachovski štít*. Tipp, rist, huu... tore, kell on 10.50. Veetsime tipus 40 minutit, sõime maiustusi ning suhtlesime teiste ronijatega. Juhtusin vestlema poolakatega, kes kuuldes, et me Eestist ning teada saades, et meie kõrgeim tipp on 318 m, hakkasid kõva häälega naerma. Mis seal ikka...pole siin naljakat midagi. Sellepärast me ju mägedes käimegi, et meil endil neid pole. Allaminek ei olnud üldsegi enam nii lõbus ja hoogne.. Seekord jäi kõiskonnas viimaseks Jura,

kes kogu aeg jälgis, õpetas, hoiatas ja julgustas. Mitmel korral mõtlesin, et sealt ei ole võimalik minna, veel vähem astuda sinna, kuid alla jõudsimme ilma viperusteta. Kell 13.10 olime taas kord tasapinnal. Tegime pausi ja arutlesime, kui raske oli alla tulla ja mida keegi mõtles. Kiitsime ilma ja giide. Jan näitas kaljudel olevat lennukivrakki, mis kukkus sinna II Maailmasõja ajal. Vaatasime veelkord läbitud marsruuti, pildistasime endid ja mägesid ning hakkasime edasi liikuma. Jõudsimme kauni järve kaldale Batizovske Plesos 1884 m kõrgusel. Tahtsime seekord jalgsi liikuda, jätsime giididega hüvasti. Mõned lahkumisõlled, soojad sõnad, tagastame kiivrid-vööd ja läinud nad olidki. Jan oli meiega 263. kord üleval! Oleme üllatusest pisut keeletud. Tegime järve kaldal puhkepausi. Otsustasin oma varbaid vees leotada. Oo õudust, vesi oli kohutavalt külm (vaid 6 kraadi). Tavaliselt pidi järv veel mais-juuniski jää ja lumekorra all olema.

Mida rohkem allapoole, seda rohkem muutus taimestik Madal-Tatratega sarnaseks; mägimännid pugesis järjest rohkem üksteise külje alla, olid tihedalt-tihedalt koos ning moodustasid nagu samblakolooniaid. Kõndisime selle päeval 15 km veidi vähem kui kaheksa tunniga. Vaatamata sellele, et põlved annavad märku pingelisest päevast, oli ronimine põnev ning tippujõudmine seda väärt. Mõnu suurendas teadmine, et suvilas on soe dušš ja voodi ning Urmase ja Annely valmistatud maitsev õhtusöök./.../

Öö möödus rahulikult. Hommikul otsustasime, et sõidame Egeri linna vaatama. Kiirelt asjad kokku, koristasime toad ja läinud me olimegi. Läbisime räämas ja troostituid külasid, aiad olid hoolitsemata ja lilledeta. Majad muutusid järjest viletsamateks ning ka

põllud olid harimata ja söötis. Lõpuks olime Egeris. Kuna raamat „Egeri tähed“ kummitas nii mõnelgi mälus, siis otsustasime külastada türklaste vastu peetud võitlusest kuulsat Egeri kindlust. Kuid vastupanu on seal ka praegusel ajal, sest ei soovinud nad euroraha ega kaardimakseid. Jalutasime lihtsalt linna peal pisut ringi. Jõudsime minaretini, mille tippu viis nii kitsas keerdtrepp, et külastajaid lasti vaid viie kaupa sisse. Kaks inimest trepil üksteisest mööda ei mahtunud. Sõitsime sellel päeval 533 km ning ööbisimpaiga leidsime põhupallide varjust.

Uus päev, uus teekond: Ungari-Horvaatia-Bosnia-Hertsogovina. Ilm oli soe, tuju hea, kuid bussiaknast avanenud vaatepildid olid nukrad, sest piiriäärsed majad olid mahajäetud, räämas ja aiad rohtunud. Mida kaugemale piirist, seda hoolitsetumaks muutusid elamud ja maad. Vaesus vaheldus suuremate poodide ja majadega. Inimesi oli vähe näha, kuid autosid väga palju. Foca, Zenica, Kakanj, Sarajevo ja ... vurasime läbi paljudest tuntud ja tundmatutest küladest-linnadest. Meie suund oli Tjentiste, sest sealt pidime pöörama Magliči poole. Mrkajali bensinijaamast vasakule ja siis 20 km mööda metsateed. Tee oli õudne, nii et liikusime 10-20 km tunnis. Tõkkepuu! Loovutasime kõik 5 kohalikku raha. Olime jõudnud rahvusparki „Sutjeska“. Veel 8 km viletsat metsateed. Lõpuks 8 km õudust lõppes. Kuigi sildid keelasid lõkke tegemise, oli näha üksikuid lõkkeasemeid, puidust tehtud laudasid ning palgist saetud istumispaikasid. Valisime mõnusad telgikohad, sõime kõhud täis ning püüdsime aimata, kui raske saab olema matk Magliči tippu. Sõitsime sellel päeval 680 km. Ööbima jäime 1650 m kõrgusele, temperatuur oli +7,4 kraadi. Kõik märgid näitasid, et läheb külmemaks. Öösel tõusis tuul ning hommikupoole ööd hakkas ladinal vihma sadama. Lükkasime tõusmist ja hommikusööki edasi. Lõpuks me kannatus katkes ning kell 12 otsustas Raivo, et läheme. Alguses oli rahulik metsatee, mis läks järjest mullasemaks ja kivisemaks, mets asendus mägimändidega, lõpuks jäid pisut rohumullasegused kaljud. Rajal oli kolm trossilõiku, mis esimesel pilgul tundusid liiga märjad ja läbimatud, kuid siiski tehtavad. Vihm oli asendunud märja uduga. Õhutemperatuur oli ühe kraadi piires ning maad kaunistasid jäätunud taimed. Ilm oli suhteliselt sompus ja udune, vahepeal isegi sadas rahet. Raske oli aru saada, kas olime palju või vähe kõndinud. Järsku olime tipus. Olime teinud mõned lühikesed riietumise pausid, kõndinud 2 t 45 min ja juba tipus! Bosnia-Hertsogovina kõrgeim (2386 m) tipp Maglič. Kauneid vaateid me ei näinud, kuid olime rõõmsad, et kõik ohutult möödus. Pooletunnise tipupausi ajal lugesime tipupäevikut ja tutvusime tahvlitega, mis rääkisid 1943. aastal hukkunutest ning sellest, et eurorahadega on toetatud ökoturismi rahvuspargis. Alla mines pidime olema eriti ettevaatlikud, sest kaugele nägemist oli varjutanud läbinähtamatu udu. Kivid olid veel märjemaks ja ligasemaks läinud. Õnneks läks kõik hästi. Poole kuueks olime laagris ja nautisime Annely kühvetatud pannkooke. Panime kuivad riided selga, telgid kokku, sõime kõhud täis ja sõitsime alla külla, et otsida mõnd kampingut, kus soojas magada. Kui 2009 kirjutas Andres Karu oma matkapäevikus, et Magličile on teed raske leida, siis juba kolm aastat hiljem võisime öelda, et asjaga on tegeletud ja vead parandatud. Tee oli tähistatud väga hästi, kohati olid rajamärgid (valge täpp punase ringi sees) isegi hämmastavalt suured ja vägagi nähtavad. Siinkohal kasutan teistkordselt võimalust tänamiseks. Seekordne tänu

on Andres Karule, kelle matkapäevikud ja marsruudi kirjeldused olid meie lahutamatuks kaaslasteks. Omavahel öeldes on Karu meile eeskujuks ning nii mõnigi meie matkaseltskonnast on võtnud endale sama eesmärgi- käia ära maailma riikide kõrgeimatel tippudel.

Edasi Montenegro oma lummava Tara kanjoniga. Tänu Karu matkapäevikutele ei hakanud me minema Bobotov Kuki (2522 m) tipule (riigi kõrgeimale, nagu väidavad internetiavarused), vaid võtsime sihi tegelikule kõrgeimale, Zla Kolatale (2534m). Montenegros tundus kõik palju ilusam, puhtam, tsiviliseeritum ning märgistatum. Teede ääres olid korralikud söögiplatsid, prügikastid, teeviidad, kultuuriväärtuste sildid ja infotahvlid, kõik see viitas sellele, et turismiga tahetakse ja osatakse tegeleda. Söitsime läbi Durmitori rahvusparki, mis on loodud juba 60 aastat tagasi. Hetkel kuulub rahvuspark UNESCO maailmapärandi nimistusse. Möödusime Žabljakist, mis on Durmitori keskuseks ning uusehitistest elamurajoonidega pisut Lasnamäega sarnane. Möödusime Plavi järvest ja külast. Vusanje külas söitsime, kuni jõudsimetupikusse. Leidsime autotulede valgel enam-vähem normaalse ööbimispaiga. Kiire söök ja läksime magama. Õhk on muutunud jäisemaks, kõigest +3.

Hommikul tõustes avastasime, et meie telkimispaik ei olnudki kõige meeldivam, kuid see eest olime matkaraja algusele väga lähedal. Telgid olid jääs. Kell 6.45 olime valmis. Tuli see nüüd öökülmast või ärevusest, igatahes juba alguses hakkasime vales suunas minema. Tagasihoidlik kahtluseus näris Raivot seni, kuni ta otsustas siiski meid ümber pöörata. Õnneks polnud me pikalt kõndinud, kuid see oli alles esimene kord. Tegi isegi nalja. Läksime küla keskuse poole tagasi. Teel kohtasime üht bulgaarlast, kes suundus just samale rajale, kust olime tulnud. Bulgaarlane ütles, et tema grupp läks teise giidiga veerand tunni eest just Zla Kolatale. Ta juhatas meile õige teeotsa kätte.

Siinkohal jätan Raivo ja pullivõitluse koha lahti seletamata, et kõigil lugejail oleks võimalik hiljem asjaosaliselt ise pärida ning infot saada otsesest allikast ja peatun hoopis muul. Külavahetee muutus rajaks, mis aeglaselt, kuid järjekindlalt tõusis ning jõudis metsani, mille nimetasime kollimetsaks. Edasi minnes asendus mets karjuste onnikestega, rada muutus pisut järsemaks ja kaljusemaks. Ühel mäeveerel nägime bulgaarlaste gruppi puhkamas. Istusime nende juurde, püüdsime vestlust alustada, kuid nad polnud sellest huvitatud, sest mõne aja pärast asutasid minekule. Silmanurgast jälgisime nende liikumist. Jäädvustasime kauneid vaateid, huvitavaid putukaid ja taimi ning ühtäkki avastame, et bulgaarlased olid jäägitult kadunud. Mis siis ikka, jäime lootma rajamärkide peale. Kahjuks tuli tõdeda, et sealne rajamärgistus oli äärmiselt kesine ning eksisime mitmeid kordi. Korra olime vist isegi Albaania piiripostil. Küll tõusime ühele kurule ja siis teisele kurule, käisime mööda ohtlikke kaljunõlvu ning tegime u 4 km ringi. Leidsime mingeid tähistusi, kuid kõik need viisid vales suunas. Lõpuks kohtusime kahe poolakaga, kes ütlesid, et tipp on vast poole tunni tee kaugusel, ainult mööda neid riioleid üles minna ja siis ümber nurga. Riiulitel kõndimisel tuli ettevaatlik olla. Jõudsimesadulani. Ühel pool Zla Kolata ja teisel pool Dobro Kolata. Jätsime kotid sadulale ja hakkasime viimast sadat meetrit ronima. See oli järsk tõus.

Lõpuks olimegi tipus, kuus tundi ronimist ja tiputähiseks kivi, millele oli peale kirjutatud Zla Kolata 2534 m. Selles tipus käiakse harva ning mul oli hea meel, et sinna jõudsimine. Kohustuslik grupipilt, tipuõlu ning maiustused, kaunid vaated ja hakkasimegi alla minema. Sadulal tegime puhkepeatuse, et arutleda, kas minna ja kes lähevad Dobre Kolata peale. Otsustasime kõik minna. See oli huvitav kõndimine,

pisut tõusu, siis harjamarsruuti ja olimegi kohal Dobre Kolata 2528 m. Tunni aja pärast olime taas sadulal. Poole viie paiku läksime alla, kuid nüüd juba õige rajamärgistuse järgi. Saime aru, kus me valearvestused tegime. Meie päeva kilometraaž tuli pisut üle 25 km, mille läbisime 10 tunniga. Telkimisplatsile jõudsimine pimedas, kuigi kell oli alles pool kaheksa.

Keskendudes mägedele, jätan vahele kirjeldused Podgoritsast, Montenegro mägitel nähtud avariist (mis oli huvitav tunniajane etendus vaidlevatest meestest ja uudishimulikest pealtvaatajatest), kosutavatest suplustest Kotori lahes, Dubrovniku linna omapärastest kitsastest ja salapärastest tänavatest, mõnusast soojast ilmast, veini degusteerimist Horvaatia taadi juures, Spliti linnast ja lihtsalt niisama olemisest ronimisest vabadel päevadel.

Lõpuks jõudsim Kijevo külla, 550 m kõrgusel asuvale Glavaši telkimisplatsile. Esimest korda nägime, et telkimiseks on platsid ettevalmistatud ning puu vilus on kaks uhket kivist söögilauda ja istepingid. Ja siin oli elekter ja kaev! Sõime õhtust ja arutasime eelseisvat tõusu. Telkimispaika tulnud kohalikest pensionäridest matkamisega tegelev abielupaar oli just tipus käinud ning nad jagasid oma muljed koos tagasihoidliku joonisega rajast. Mägi ei olevat raske, aga tõusu on 1300 m. Siltidel märgitud hoiatust, et rajalt mitte kõrvale astuda, kuna võib olla maamiine, ei maksa ka tõsiselt võtta. Tsikaadid ja rohutirtsud laulavad öömuusikat. Juba homme loodame seal üleval olla. Ootan põnevusega.

Selle matka viimane tipp. Äratus kell 6, pakkimine, söömine ning mäele minek. Rada oli ilus. Tee viis mööda 15. sajandist pärit kindlusest, mida praegu restaureeritakse. Edasi viis rada mööda koopast, mille suu oli nii kutsuvalt avali, et ronisime uudistama. Tõeline käikude rägastik ning laest rippusid koos stalaktiitidega alla ka nahkhiired. Oli pime ja pisut õudne. Vahel muutus rada metsasaluks, siis rohunõlvaks, siis äkki

kiviväljaks. Igav siin juba ei hakka. Nelja tunni pärast olime tipus. Tublid! Dinara 1831 m on nähtud. Jäädvustasime ajaloolise sündmuse tipuraamatusse, piltidele. Nautisime kaasavõetud sööki-jooki ning oligi aeg teele asuda. Otsustasime alla minna teist teed mööda. See oli pikk ja ilus kõndimine looduses, kuid valuline kõndimine läbi mahajäetud külade. Lõpuks jõudsime Mitrovici külla, kuhu Urmas ja Annely meile vastu sõitsid. Olime maha kõndinud 21 km umbes 7 tunniga. Tore, et ilm oli soe, kuigi tuuline. Olime rahul enestega, kiitsime Raivot ja ilmataati ning hästi valitud marsruute. Hea tunne oli, sest kõik said hakkama.

Järgmisel päeval külastasime tõelist looduspärlit Plitvicka järvede rahvusparki. Sellesse aheljärvistusse kuulub kuusteist suuremat ja väiksemat järve, mis on metsaga kaetud kaljude vahel. Järvede kõrguste vahe on 130 m ja neid ühendab hulk kaskaade, jugasid ja karestikke. Sinakasroheline järvevesi on taime- ja kalarikas. Puude vilus kasvavad orhideed ja alpikannid. Seda peab ise nägema.

Lõpetan traditsiooniliselt...algaski kodutee...sõidame läbi Sloveenia, Tšehhi, Poola, Leedu, Läti ja... ja päevik lõpeb sõnadega: Kell on 11.50. Tere Eesti! Sooja on 13 kraadi (Lätis vaid 11 kraadi) ning ma olen jälle kodus.

Kokkuvõtvalt oli meie matkal 17 bussisõidupäeva. 96,25 tunniga läbisime 6000 km; keskmiselt päevas 5,66 tunniga 353 km; keskmine kiirus 62,4 km/h (sh Baltikumis ja Poolas 72,1 km/h, lõuna pool 57,2 km/h). 5 käigupäeva 31,25 tunniga läbisime jalgsi 77 km (keskmine kiirus 2,46 km/h); tõusu kogunes 5670 m, laskumist 6540 m.

Nüüd olen kõik ausalt ära rääkinud ka Balkani matka teise osa kohta.

Margit Salmar

Sõbralikus Georgias, Kazbeki tipus

Kazbek on üks Kaukasuse kõrgemaid ja ilusamaid mäetippe, Kesk- ja Ida-Kaukasuse piir. Ta kõrgub nagu valge püramiid Georgia (Gruusia) Stepansminda (Kazbegi) asula kohal. See on Georgia kõrguselt teine mägi. N. Liidu ajal olid Kazbeki mäe nimelised suitsud. Paljud Eesti alpinistid ja matkajad on siin käinud. Soovitan kõigil noortel matkajatelgi siia tulla.

Stepansmindasse, suurde külla saab Tbilisist Didube metrojaamast mikrobussiga, hind 10 GEL (Georgia lari) = 5 eurot. Sõit kestab ligi 3 tundi, ületades ka Jvari 2600 m kuru. Stepansmindas on palju kodumajutuse pakkujaid (15 GEL, toiduga enam) ja saab osta vajaminevaid toiduained.

Kazbeki regioonis on mitmed tipud kõrgemad kui 4000 m ja see on Kaukasuse üks tähtsamaid mägironimise ja matkamise paiku. Kazbeki mägi on samuti tuntud oma gruusiakeelse nime järgi „Mkinvartsveri” („liustikemägi”). Seal on 9 liustikku. Kazbeki loetakse tõsiseks mäeks ja tippu tuleb algajatel võtta kui boonust, kuhu võib, aga ilmtingimata ei pruugi jõuda. Samas on mägihütti (vanasse meteojaama,

praegu Bethlemi hut) jõudmine kõigile jõukohane ning pakub lummavaid vaateid Kaukasuse peaaelikule ja mõõdukalt ekstreemseid kogemusi liustike ületamisel. Mägihütti ja siit alla saab tellida hobuseid varustuse veoks. Kazbek ei ole turismiobjekt, see on mägi oma ettearvamatute olukordadega. Samas nii täiuslikult ehe ja ilus. Hooaeg kestab Kazbeki ümbruses juulist septembrini. Juunis laskuvad lumelaudurid ja suusatajad mäe lumistelt osadelt.

Klassikalist marsruuti Kazbekile hinnatakse rahvusvaheliselt (UIAA järgi) 2A raskuseks ja kestab 4-6 päeva:

1. päev: Stepansmindast viimastele rohustele platsidele. Kaasas võiksid olla matkakepid. Esimene osa kulgeb tegutseva kloostri juurest (siiani saab autoga) läbi kasevõsa ja rohusel nõlval madala Sabertse kuruni. Jätkub väike laskumine Gergeti jõe äärde. Siin viimastel rohustel platsidel on mõistlik ööbida. Käigu aega umbes 4,5 tundi.

2. päev: Bethlemi hütti (vanasse meteojaama, 3653 m). Jõe harudest saab reeglina üle hüpata. Liikudes piki Gergeti liustiku moreeni umbes 1,5 tundi. Edasi liigutakse avatud lamedal liustikul kaljuribi suunas. Selle otsa juures tuleb pöörata paremale ja ületada liustik, üleval paistab mägihütt. Käigu aega umbes 3,5 tundi. Ööbida saab hütis kahekordsetel naridel (25 GEL), põrandal (20 GEL) või oma telgis (10 GEL). Toitu saab teha suurel priimusel või oma priimusel. On mobiiliside.

3. päev: Radiaal kerge kotiga üles minipühamusse (reeglina inimesteta) ja edasi-tagasi tippu rajal umbes 4300 m kõrgusele.

4. päev: Tipupäev (piisava aklimatiseerumise korral). Tiputõusu alustatakse öösel kella 3 ajal. Liigutakse Ortsveri liustikul läände 4 km. Edasi möödutakse kivilaviini ohtlikust tipukoonusest. Siis tõustakse kōisseongus, kirka ja kassidega laiale lumisele Maili platoole (4500 m). Edasi lumisele sadulale 4900 m. Tippu (5033 m) viib 35...45

kraadine lumenõlv. Lumesukad matkasaabastel on väga soovitatavad! Laskumine tagasi Bethlemi hütti. Kokku kulub käigu aega 12-15 tundi.

Nii tõusin tšehhide grupis 4. augustil Kazbeki tippu. Ainult jõud võib otsa saada: mägi eeldab aastaringset treeningut ja korralikku aklimatiseerumist. Aga tipp on seda väärt. Kogu Kaukasuse peaaelik nagu peopesal. Hea ilmaga näed Euroopa kõrgemat tippu Elbrust ja teisel pool lõpmatut tasan-dikku. Võimas, võimas.... Tagasi Bethlemi hütti, kus grusiinist ülem premeerib mind napsi ja 2 päeva tasu vabastusega. Tule ikka

tagasi ja võta eestlasi kaasa! Miks mitte!

Ülo Kangur

Harju Matkaklubi jalgratta matkagrupp Sitsiilias

22. august-5. september 2012.

Enamus siinkirjutatust on üldised tähelepanekud järgijaile, aga veidi ka emotsioone sellelt

matkareisilt. Pikemalt saab lugeda www.matk.ee

Sitsiilia matkapäevik

Sitsiilia saar sai seekordseks matkasihiks valitud, sest nii otsustasime juba eelmisel aastal Austrias matkates.

Kohale tahtsime saada lennukiga ja seepärast kasutasin sobiva reisi ja hinna valikul veebilehe www.lennujaam.ee abi. (Muidugi on täiesti

mõeldav sõita kohale bussiga, aga sama marsruuti läbi Euroopa on tüütuseni sõidetud aastast 1996).

Ettevalmistus matkaks algas varakult. Ühe matkagrupi jagu inimesi kogunes kiiresti. Nii kiiresti, et juba veebruari alguseks olid enamusel meist lennupiletid väljaostetud. Parima lennu pakkus Lufthansa, ühe ümberistumisega Münchenis. Varasel ostul on rahaline võit märgatav. Kaks kuud hiljem oli piletihind samale reisile juba kahekordne!

Soovitav on piletid osta nädala keskel sõitvatele lennukitele, püsivad kauem odavad, võrreldes nädalalõpulendudega. See andis meile võimaluse saada soodsad hinnaga piletid ka hiljem liitunutele.

Rühma suuruseks kujunes 13 inimest, kellest 2 pidid töö tõttu hiljem loobuma. Olime ostnud piletid tagasiostu võimaluseta, seepärast tagastati meile vaid osa lennujaamamaksudest.

Üllatus ootas meid Lufthansa uusi pagasitingimusi lugedes.

Nimelt on nüüd ka Lufthansal (mis odavlennufirmadel on ikka olnud) pagasi tingimused alates selle aasta 1. juunist sellised: lennupileti hinnas sisaldub pagas, mis on vaid üks pakk suurusega kolme mõõtme summana kuni 158 cm, kaaluga kuni 23 kg. Ja üks käsipakk – 8 kg üles lennukisalongi kaasa.

Meile selliselt määratletud paki mõõdud sugugi ei sobinud. Ka väga hästi kokkupakitud ratast ei pane mitte kuidagi sellistesse mõõtudesse! Nii tuli meil iga ratta eest maksta 50 € ülemõdulise pagasi eest. Üllatusi jagus veelgi, sest ka pagasile lisandusid lennujaamamaksud, mida eelnevalt ei mainitudki. Kokku siis pagasi eest lisatasu 65 €, mis oli pea kolmandik lennupileti hinnast!

Lennureisiga seoses aga mured veel ei lõppenud. Catanias, kuhu lõpuks maandusime, olid kahel rattal tõsised vigastused ja kahel rattal väiksemaid lõhutud osi. Ilmselt oldi lennuväljal nendest ratastest transpordikäruga üle sõidetud.

Esimesel nädalal pühendusime rattamatkale, teine nädal aga rattaga lustisõitmisele.

Pikemate vahemaade katmiseks kasutasime rongi, millel on Sitsiilias rattakohad ametlikult olemas. (Tegelikkus oli veidi erinev)

Igatahes ei jäänud me rataste rongipaigutamisel kunagi hätta. Lihtsalt rongisaatjad olid mõnigi kord nii üllatunud meie suurest rataste arvust ja kottide suurusest Ahmiti küll paar korda õhku, aga siitsiillastele omase külalislahkusega lubati meid alati peale ja aidati paigutada.

Kogu reisi marsruut sai koostatud selliselt, et matka osas läbime mägisema keskosa ja vaatame sellel teel olevad ilusad kohad üle ratastel.

Lustilikumas osas kasutame aga rohkem rongi ja ratast vaid vaatamisväärsustele lähemale sõiduks rongijaamast. See plaan osutus päris heaks, ehkki eeldas seda, et kogu varustus on meiega kogu aeg kaasas ja rattal.

Meie matkaplaani kuulus ka jalgsimatk Etna vulkaani kraatril. Eestist me ei saanud kaasa ühest kindlat otsust, kas valime tõusuks lõuna- või põhjapoolse tõsuraja ja

seepärast tahtsime selle otsustame teha kohalike asjatundjate abiga kohapeal. Nii ka juhtus ja kohalike soovitus oli – kui tahame kommertslikkust, saame selle lõunast. Põhjust mäele tõusul saame olla rohkem omapäi, samas tõusumeetreid koguneb rohkem. Valisime põhjatõusu.

Reisi lõpetamsie Palermos, kus meid ootas Sitsiilias giidina töötav kohalik eestlanna Mae Merusk. Kummardus temale! Mae koduleht: www.sitsiilia.eu

Tagasitee Eestisse oli valutum kui sinnasõit, välja arvatud segadused pagasiga jällegi – Itaaliasse polnud veel uued pagasiseadused jõudnud...

Kohtumiseni matkadel!

Tõnis Puss

Täna 20 aastat tagasi.

Märjamaa võttis meid vastu jaheda, hilissügisele tavalise ilmaga. Meie kasutada oli keskkooli suur saal kõrvalruumidega ja kooli söökla ning internaadimaja. Kohale oli tulnud paari viimase aastakümne matkajate aktiivsem osa. Registreeritud oli 100 osavõtjat, neist 14 meistersportlast. Seoses majandusliku ja poliitilise olukorra muutustega alles hiljuti taasiseseisvunud Eesti Vabariigis, vajasis lahendamist mitmed valusad probleemid.

Matkajate ja gruppide arv oli viimaste aastatega vähenenud. Tutvunud piiritaguste matkaorganisatsioonide töö ja tavadega, olid aktiivsemad entusiastid teinud mitmeid ettepanekuid.

Märjamaale koguneti juba reede õhtul. Pärast õhtusööki tutvuti Märjamaa matkaklubi tegevusega, järgnes puhkeõhtu ja slaidiprogrammid.

Samal ajal samades ruumides (Märjamaa Keskkoolis) toimus ka noorte matkagruppide kokkutulek – viktoriinid, võistlused, disko. Kooliõpilased aga polnud huvitatud kaugmatkajate ettekannetest, puhkeõhtul vallutasid kogu saali. Kõik see häiris väga põhiüritust. Laupäeva pärastlõuna kujunes jälle slaidide vaatamiseks, matkajuhte huvitavaid probleeme praktiliselt ei arutatud.

Reedesel diskoõhtul oli 160 inimest, põhiliselt noored. Laupäeva hommikul matkapäevade avamisel 85 inimest, pärast esimest vaheaega napilt 60. Pühapäeva ennelõunal kokkuvõtete tegemisel 40 matkajat pluss samapalju noori. Äärmine passiivsus! Kerkis küsimus, kas selliste kokkutulekute korraldamisel on üldse mõtet.

Kategooria matkade arv 1992. aastal klubide lõikes oli: Tallinna MK 37, Järva 36, Pärnu 22, Võru 13, Narva 11. Teistel klubidel vähem. Kokku 144 gruppi ja 1316 osavõtjat. 2011. aastal 37 gruppi ja 257 osavõtjat.

Raimond Tamming

Korraldustoimkonna kommentaar: Noorte ja „vanade” integreerimine on üks meiegi eesmärke, kuid võib osutuda ütlemata keeruliseks, nagu selgus ühe ammuse kirgliku matkamehe mälestustest. Aja jooksul on muutunud ka matkamise viisid ehkki kirg jääb samaks - kui vanasti toimusid matkad pigem organiseeritult ja matkaklubide kaudu, siis tänapäeva avatud maailmas matkavad paljud aktiivsed ja ettevõtlikud inimesed iseseisvalt ja sõpruskonniti. Uute väljakutsete otsijaile korraldatakse neid ka raha eest ühe elamuste rohke turismiteenusena, mis on toonud kaasa märgatava kahanemise klubilises tegevuses. Kuid kindlasti mitte matkamises eneses. Samuti oleme kindlad, et ka kokkutulekuid on vaja. Selle tõestuseks on viimaste aastate üha kasvav huvi hilissügise kokkutuleku vastu.

Matkajuhtide 44. kokkutulekust osavõtjate nimekiri

	Osaleja nimi	Organisatsioon
1	Ain Polma	Eesti Matkaliit
2	Alar Süda	Alutaguse MK
3	Alexey Sirotkin	Club 7 Winds
4	Andres Kaju	Icebreaker.com
5	Andres Karu	Ema on Sul matkaklubi
6	Anneli Mere	MATKaSPORT
7	Anton Palubinskas	
8	Antti Loks	Eesti Matkaliit
9	Arne Biedermann	Tallinna MK
10	Arvo Mürsepp	Alpiklubi Firn
11	Clelia Piirsoo	
12	Eerik Lossmann	Tallinna MK
13	Endla Pesti	
14	Ennike Teppand	Harju MK
15	Ester Klaas	Põlva MK
16	Evi Valdre	
17	Germo Saar	Alutaguse MK
18	Guido Leibur	auliige
19	Helme Suuk	Alutaguse MK
20	Hillar Poom	Tallinna MK
21	Imre Merits	Vidrike Puhkemaja
22	Ingrid Kuligina	Alutaguse MK
23	Ingrid Reemets	
24	Inna Lepik	Hiiumaa MK MUKU
25	Ivar Jüssi	
26	Ivar Vilde	Harju MK
27	Jaan Ainelo	
28	Jaan Kiviall	Tallinna MK
29	Jüri Kõiv	Harju MK
30	Jüri Leesment	
31	Kalev Muru	
32	Kalle Kiiranen	alpiklubi Firn
33	Katrin Mosin	Põlva MK
34	Katrin Polli	

35	Katrin Pärnpuu	Eesti Matkaliit
		Hiiumaa MK
36	Kersti Rüütelmaa	MUKU
37	Laura Liis Pöld	
38	Lembit Luha	Alutaguse MK
39	Levo Tohva	Matkajuht OÜ
40	Liivi Plumer	Mägi EK
41	Luule Vahtra	
42	Maiu Plumer	Mägi EK
43	Maret Jentson	Tallinna MK
44	Margit Salmar	
45	Mariana Mutso	MATKaSPORT
46	Marju Biedermann	Tallinna MK
47	Mart Kainel	
48	Meelis Maidla	Põlva MK
49	Merike Käämer	Matkajuht OÜ
50	Pavel Rambak	Tallinna MK
51	Priit Pihelgas	Tallinna MK
52	Priit Tarvis	
53	Raimo Laosma	
54	Raimond Tamming	auliige
55	Raivo Plumer	Mägi EK
56	Rando Mere	MATKaSPORT
57	Riina Roosalu	
58	Rutt Mäeots	Tallinna MK
59	Taivo Vasser	Põlva MK
60	Tanel Tuuleveski	
61	Tarmo Mere	MATKaSPORT
62	Triin Märtsen	Harju MK
63	Tõivo Sarmet	Mägi EK
64	Tõnu Pihelgas	Eesti Matkaliit
65	Urve Madar	Tallinna MK
66	Valdo Kangur	Seiklusring OÜ
67	Veronika Valling	Club 7 Winds
68	Väino Laisaar	Matkafilm.ee
69	Väino Tolk	
70	Üllar Pöld	Matkamaailm
71	Ülo Kangur	Harju MK

Matkajate ja matkategelaste juubeleid ning tähtpäevi 2013. aastal

Jaauar		Ülo Kangur	70
Harald Koobas	87	Udo Niinsalu	60
Ilmar Laherand	83		
Aare Kaasik	81		
Veebruar		Juuli	
Guido Rajaloo	87	Artur Koppel	92
Aleksander Annus	86	Karl Luht	90
Evald Annert	85	Virve Mölder	84
		Harri Treial	83
Märts		Eeli Tiigimägi	83
Henno Sepp	91	Luule Land	82
Edgar Koidu	81	Arvo Moks	82
Tiit Tingas	70	Vaike Kari	75
Valdo Kangur	50		
		September	
Aprill		Kalju Ojaveski	85
Leo Rahumägi	84	Elmar Rüstern	75
Oivo Alberg	80	Kristi Mägi	70
Valdeko Land	80		
Aavo Lind	80	Oktoober	
Haldi Teras	75	Valdur Rummo	83
Jaak Leinola	70	Hugo Kalbus	50
Maiu Plumer	50		
Airi Varik	50	November	
		Arno Brackman	92
Mai		Ilme Reintam	83
Raimond Tamming	85	Agnes Sirkel	82
Edgar Pihlakas	81	Jüri Muru	75
Edgar Ääro	81	Ants Hallikmaa	70
Jaan Tätte	75		
Taimirovelle Romantsov	60	Detsember	
Mart Vester	60	Ralf Mill	83
		Einart Koel	80
Juuni		Jüri Mõisamaa	80
Asta Rääk	91	Rein Savi	80
Hilda Moks	84	Aare Plakk	60
		Jelena Matisen	50

Eesti Matkaliit õnnitleb kõiki 2013. aasta juubilare ja tähtpäevalisi.

Koostatud *Eesti Matkajate Leksikoni* ja EML liikmesorganisatsioonide ettepanekute järgi.

In memoriam

Ei tulek ega minek pole meie endi teha,
vaid see, mis sinna vahele jääb...
ja see on elavate mäletada.

J. Viiding.

Veljo Ranniku

27.06.1934-21.08.2012

Eesti loodus-ja muinsuskaitset tabas sel suvel raske kaotus – pärast rasket haigust lahkus taevastele radadele loodusemees Veljo Ranniku.

Veljo Rannikut iseloomustas kõige enam mitmekülgsus. Olgu jutuks tema teadmised ja oskused, tegevusvaldkonnad, huvid või tutvusringkond.

Ta oli kui elav entsüklopeedia koos täpse maakaardiga või tänapäevaselt öeldes – GPS-iga.

Teadis täpselt, kus ollakse, isegi siis, kui ta ise asus sada kilomeetrit eemal või enam väga hästi ümbrust ei näinud – Eestimaal oli tuttav talle iga küla ja selletagune metsatukk. Ta oskas juhatada metsasihte, kui planeeriti mõnd matkarada ja oli seetõttu hinnatud abiline.

Veljo oli asendamatu, kui Eestis hakati tähistama rahvusvahelist matkarada E9, mis saab alguse Portugalist ja lõpeb Nordkapis. On omamoodi sümboolne, et Ikla kaudu Eestisse jõudev matkatee on rannikurada, mille visiooni Eesti osas on kaardile joonistanud Veljo Ranniku.

Tema panust Eesti looduskaitsele on võimatu üle hinnata. Paljudele eestlastele omaks saanud „Igäüheõigus“ on Veljo Ranniku koostatud. Praeguse looduskaitseseaduse eelkäija „Ranna-ja kaldakaitseseaduse“ valmimist ning jõustumist pidas ta samuti väga oluliseks. „Selle puhul öeldi mulle, et olen justkui omanimelise seaduse teinud,“ on Veljo Ranniku muheledes tõdenud.

Lugematud looduskaitsealad, mille sünnile Veljo Ranniku on kaasa aidanud, teiste hulgas Lahemaa rahvuspark ning viimaseks jäänud Naissaare looduspark. Veljo Ranniku kuulub Eesti Looduskaitse Seltsi ja Eesti Muinsuskaitse Seltsi loojate hulka.

Ta pidas väga oluliseks puude istutamist ja on olnud paljude sellesisuliste ettevõtmiste eestvedajaks. Veljo on ka aastakümneid kestnud traditsiooni „Jõulud metsas“ üks algatajaist

Eestimaa looduse ja kultuuriloo tutvustamist alustas Veljo Ranniku juba 1963. aastal ning neist said osa ka raadiokuulajad.

Veljo Ranniku väärtustas pärandit – olgu selleks loodus, kultuur, ajalugu või kombed. Seda uurides, tähelepanekuid fotodena ning kirjasõnas salvestades valmis mitu mahukat kausta, mille põhjal on valminud raamatuid mõisatest, mõisaparkidest ja hiitest. Veljo oskas jutustada lugematuid lugusid mitte ainult igast Eestimaa paigast, vaid ka teiste riikide loodusest, kultuurist, ajaloost ja oli seetõttu armastatud reisijuht. Lähedastele jääb meelde Veljo elujaatav hoiak, sõbralikkus, huumorimeel ning väarikus.

Birgit Itse

Valik 2013. a matkaüritusi

kuupäev	üritus	korraldaja	kontaktinfo
nov. 2012 – mai 2013	Matkakeskõppe kursus	Harju Matkaklubi	Ülo Kangur ylo.kangur@gmail.com
09.12.2012	Jõulud Metsas (Raudoja küla)	Harju Matkaklubi	Maie Itse maiei58@gmail.com
29.12.2012	Aastavahetusmatk	Põlva Matkaklubi	Taimirovelle Romantsov taimirovelle@hotmail.ee
22. – 24.02.	Suusalaager Käärikul	Harju Matkaklubi	Jüri Kõiv jyrikoiv@gmail.com
veebruar – märts	I taseme matkajuhtide koolitus Läänemaal	Eesti Matkaliit	
23. 03.	EML volikogu	Eesti Matkaliit	
24. 03.	Matkapäev Lahemaal	Harju MK	Maie Itse maiei58@gmail.com
märts – aprill	Meditšiinalane koolitus matkajuhtidele	Eesti Matkaliit	
märts – aprill	I taseme matkajuhtide koolitus Kõrvemaal	Eesti Matkaliit	
aprill	Telksaun Ahja jõe ääres	Põlva Matkaklubi	
mai	Metsaistutustalgud	Põlva Matkaklubi	
mai	100 km kõnd	Põlva Matkaklubi	Seido Suija 5054096
mai	Süstamatk Eesti jõel	Puhka Aktiivselt OÜ	
mai	Kõrg-Atlase mäestik, Maroko	Puhka Aktiivselt OÜ	
23. – 26.05.	Rattamatk Hiiumaal	Saaremaa Matkaklubi	Ülle Rahula
mai – juuni	EMV jalgsi-mägi matkatehnikas	Eesti Matkaliit	
05. – 09.06.	Rattamatk Sloveenias	Saaremaa Matkaklubi	Küllli Turja Kristel Turja
14. – 16.06.	Suvine matkalaager	Harju Matkaklubi	harju.klubi@gmail.com
juuni	Omavalmistatud veealuste esitlus Põlva järvel	Põlva Matkaklubi	Põlva Päevade raames
01. – 04.07.	Jalgsimatk Slovakkia Tatrads	Saaremaa Matkaklubi	Küllli Turja Kristel Turja
19. – 23.07.	Rattamatk Iirimaa	Saaremaa Matkaklubi	Kristel Turja
juuli	Süstamatk Eesti rannikumeres	Puhka Aktiivselt OÜ	
09. – 12.08.	Jalgsimatk Hibiinides	Saaremaa Matkaklubi	Küllli Turja Kristel Turja

